

Előzetési ár:

Egész évre 8 frt — 16 kor.
Félévre 4 frt — 8 kor.
Negyedévre 2 frt — 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt — 12 kor.
Fél évre 3 frt — 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főfőszerkesztőnél, Köszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadóhivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr — 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyílttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda. Kéziratok nem adatnak vissza.

Középiskoláink mizériái.

A beiratások két figyelemre méltó mozzanatot tüntetnek fel a pécsi középiskolákban.

Az első — régi, de folyton megújuló és hatásában még inkább fokozódó jelenség: — hogy középiskoláink az első osztályba jelentkezők befogadására képtelenek és így nemcsak a vidékiek, hanem a helybeliek közül is számosan be nem irathatók. Dacára annak, hogy a kitűnően vezetett főreáliskola párhuzamos alsó osztályokkal bír, és hogy a gymnasium első osztályába nagy kegyesen 5 tanulóval több vétetik fel a rendszer kötött számmal, mégis már a 2-ik beirási napon 40-re felrugott a visszautasítottak száma, mihez ha hozzávesszük azokat, kik — ismerve a viszonyokat — a jelentkezéstől tartózkodnak, könnyen kiszámíthatjuk: hányan kénytelenek városunktól távol maradni, mely számot fokozzák azok, kik e réven a felsőbb osztályokból is elmaradnak.

A másik nem kevésbé megdöbbentő jelenség az, hogy a gymnasium felsőbb osztályába beiratkozók száma egyre csökken, de nem azért, mintha az alsó négy osztály végeztével mint a reáliskolánál történik — többen az ipari, vagy kereskedelmi pályára lép-

nének, mi bizonyára örvendetes lenne, hanem mert onnan tervszerűleg kiűztek, kénytelenítették így más városok gymnasiumaiba átlépni. A esőkénés 1888-tól kezdődik és 6 év alatt a tanulók száma mintegy 30%-kal apadt, ugyanyaira, hogy a nagyszámú növendékpapok leszámitásával 3-4 év múlva alig fog a jelen rendszer folytatása mellett a felső osztályoknak szüksége fennforgni.

Mindkét mozzanat annyira fontos, annyira életbevágó, hogy azzal foglalkozni nemcsak pedagógiai okok kényszerítnek, hanem megvilágításuk oly erkölcsi kötelesség, mely minden személyes tekinteten túlemelkedik. Mindkét körülmény oly jogos felháborodást kelt a közvéleményben, hogy ennek tolmácsolása alól semmiféle lap ki nem térhet; míg pedig, kiknek nem kenyerünk a szolgáltság és nem szokásunk a meghunyászkodás és hízélgés, legkevésbé sem tartózkodunk az igazság nyílt és bátor kimondásától.

Az igazság pedig a két jelenséghez mérten szintén kétfős: egyik az, hogy polgári fiúiskola és ipariskola hiányában városunk népességéhez képest középiskoláink elégtelenek, a jogos állami tekintetek kielégítésére ké-

telenek, párhuzamos osztályok felállítása pedig a felforgó viszonyoknál fogva lehetetlen; a másik, hogy főgimnáziumunk jelen viszonyaiban és rendszerében a magasabb igényeknek többé megfelelni alig képes, multbeli jelentősége egyre csökken, s ma-holnap a legszűkebb korlátok közé szorított olyintézetté válik, melyet csak végszükségből keresnek föl.

Alig kell ismételnünk középiskoláink elégtelenségének okait és hátrányait. Mi nem vagyunk barátai vagy legalább is túlzó hívei az úgynevezett „lateiner“ nevelésnek, de a míg akár a kormány, akár a város polgári fiúiskola, vagy ipar és kisebb kereskedelmi iskola felállításáról nem gondoskodik és a míg az állam a kereskedelem és ipar intenzívebb fejlesztésével nagyobb tért nem nyújt a pályahivatottjainak, addig joggal megköveteljük, hogy számot vetve a város fejlődésével és népességének szaporodásával, központi jelentőségével: módot és alkalmat nyujtsunk a szülőknek az a nevelni gyermekeiket, a mivőők akarják, joggal megköveteljük, hogy minden valási különbözőzet felretétessék, joggal megkövetel-

A PÉCS TÁRCÁJA.

Szép kék a' tenger...

Szép kék a tenger, tiszta kék az ég is.
De szebb, de tisztább a te szemed mégis...

A nagy világon nincsen annak párja,
Az eget, a tengert mind magába zárja...

Benne a sugaras ég derűje, fénye,
Benne a tenger veszedelmes mélye;
Benne vagyok én is, küzdök már az árral,
Zugó habokkal, elrejtett hinárral,
S a tenger miatt nem juthatok az égből!

Zoltán Vilmos.

Első fellépésem a Collège de France-ban.*

(Kívont Legouvé Ernő »Hatvan év emlékei«-ből.)

(A »Pécs« eredeti tárcája.)

1834-ben, házasságom évében a nyári időszakra egy esinos kis városban tele-

* N. Jlvános felolvasásokra alapított intézet Párisban.

pedtem le, mely Corbeil és Melun között, a Szajna partján fekszik és Seine-Portnak nevezetik. Itt lakom még most is mint a helység legrégebbi lakója. Óh mennyire hálás vagyok Scribe iránt, hogy e kis háznak, melyben jelenleg is lakom, megvásárlására nógotat! E naptól kezdve életem egészen átalakult.

Először is egy értékes vételt tettem s aztán, itt szerettem egy hajlamot, mondhatnám szenvedélyt: a virágok iránti szeretetet. Kétségkívül szerettem őket már anakelőtte is, de csak a szememmel meg a szaglással, nem pedig a szívemmel. E naptól kezdve rózsátöm, orgonabokraim, eszejém s minden növény mindmegönnyi élő lény lett reám nézve. akik élnek, csevegek, akik nekem tanácsot adnak, vigaszt nyujtanak az összhangzatból s a színvegyítés művészetéből lekéket adnak.

Egy napon azt mondtam Gounod-nak: jöjjön egyszer, hallgassa meg, mint énekelnek az én nőszírom-virágaim!

Én csak oly melyen vagyok begyökerezve kis kertembe, mint a fák, melyek ott nőnek; ragaszkodom hozzá a fájdalom úgy mint az örömök szalagai által. Legnagyobb szenvedéseim itt értek, leg-

keserűbb könnyeimet itt hullattam. Ez a kis erdő be van népesítve elhunytakkal, kiket még most is siratok, sőt műveim is könyveim, szindarabjaim, csaknem mind itt születtek a fak alatt, e kis házban. Kevésbe került az egész és nem is ér sok pénzbe az ígérhetnének érte egy milliót — visszautasítanom! mert reám nézve egy neme ez a szülőföldnek. Ha el kellene tőle válnom, azt hinném, hogy száműzött vagyok.

Tehát ebben a Seine-Portban 1844 táján az én kedvemért letelepedett egy férfi, kinek neve, míg a sokaságra nézve homályba burkolva marad, némelyekre nézve halhatatlan lesz; egy ember, aki a bámulatnak és tiszteltnak kitorúlhetlen nyomait hagyja mindazoknak emlékeztetésében, akik őt ismerték s aki végre reám is oly hatalmas befolyást gyakorolt, amely még ma — 23 évvel halála után — is tart. Ez az ember Reynaud János vala.

Nagy részem volt Reynaud házasságában s ő halas volt irántam boldogsága miatt. Hogy megfizesse amit adósságának szokott nevezni, segíteni akart nekem abban a műben, amely engem leginkább érdekelt: velem együtt mesterevé lőn fiamnak és leányomnak. Milyen mester!

jük, hogy városunk ne csak megtartsa, de befogadja és magához vonzza mindazokat, kik törvény szerint biztosított jogokkal élni kívánván itt akarnak és ide utaltatnák az iskolák végzése végett.

Midőn tehát évről-évre felhangzik a panasz, hogy középiskoláink elégtelenek és e panaszt statisztikai adatok teszik jogosulttá — valakinek okvetlenül gondoskodni kell a türethetlen állapot orvoslásá iránt. Nézetünk szerint e köteleesség először is a közoktatási kormányt terheli, mely kell, hogy tudomással bírjon az itteni viszonyokról, hiszen felteszszük, hogy információit nem a dúsan megrakott vendég-asztalnál szerzi és felteszszük, hogy az illetékes körök — hatóság, fő vagy egyéb igazgatóság — őszintén, híven és az igazságnak megfelelően terjesztették és terjesztik elő tanügyi állapotaink és viszonyaink ismertetését. Mi pécsiék oly kevéssé élvezzük a kormány atyáskodó gondosságát, hogy joggal számíthatunk bölcs belátására oly kérdésben, mely nem a protekcióra van tisztán utalva, hanem a tanügyi kormányzat és politika elengedhetetlen méltatására feltétlenül érdemes.

Ha azonban ezért vagy azért, magasabb szempontok hiányában vagy kicsinyes indokoknál fogva nem számíthatunk a kormány kezdeményezésére, vagy támogatására, akkor a városnak mint erkölcsi testületnek szent és becsületbeli kötelessége a szomorú adatokkal beigazolt hiányon segíteni és minden ebből mulasztás bűn kulturális és saját anyagi érdekei ellen. Már rég kötelessége lett volna a városnak híven és tartózkodás nélkül vagy feltárni a kormány előtt a bajt, vagy azon saját áldozatkészségéből segíteni; nemhiszszük, hogy a közönség joga, igénye, követeleése, kívánalma kisebb értékű lenne a pajtáskodásnál, vagy egy-egy érzel-

gős tószttal megpecsételt fegyverbarátságánál.

De fő kötelessége lenne magának a vezető tanítórendnek az igazi belátás és nem is merünk a rendi kormányzat áldozatkészségében és hivatása kötelemeinek hű felfogásában kétkedni, ha: kellő eréllyel, nyíltsággal és imponáló tekintéllyel az orvoslásra saját emberei által felhivatott volna, vagy „elvi“ akadály nem fogrna fenn. De midőn mindenféle kitérő argumentumokkal, könyörgéssel és siránkozással kisiklanak a tanügyi és polgári kötelesség teljesítése alól, akkor hogyan is számíthatnánk a kérdés alapos és minden irányban egyöntetű, kedvező megoldására!

És mégis a jelen állapot nem maradhat így. Bukjék a rendszer, vagy bukjanak egyes személyek, kik hivatásuk magaslátán nem állanak, de a város közönsége továbbra nem tűrheti és tűrni nem fogja, hogy az itt élő, adózó polgárok kénytelenítettessenek gyermekeiket idegen helyekre küldeni, vagy hogy a város központi jellege a vidékiek mellözése által kétéssé, válságossá tétessék; nem fogja tűrni a liberalis kormány és a liberalismus aegise alatt, hogy még ma is vallás szerint osztályozzák fiainkat. Mert bármint szepítsék is a dolgot: a főgymnasium párhuzamos osztályainak felállítása „elvi“ akadályokba ütközik, az ott uralgó szellem, mely — sajátságos — sok dologban nagyon is világias, e kérdésben kérlelhetlenül szűkkeblű, félvén attól, hogy a párhuzamos osztályba bekerülő anyag veszélyeztetné az intézet tiszta vallásfelekezeti jellegét, mintha bizony az másként megóvható nem lenne. Midőn tehát sokan, főleg a járatlanok, azt hiszik, hogy a város képviselőtestülete a párhuzamos osztály létesítését depu-

ciációk és kérelmek által lehetővé teheti, nagyon tévednek, mert a város nemcsak végigjárta az eziránti lépések összes skáláját, hanem még a szükséges költséget is felajánlotta, de célt nem ért, mert ott benn egyszerűen nem akarják. És tudjuk: mit tesz az, ha ők valamit nem akarnak!

A dolog egyszerű: tegyünk meg mindent a kormánytól úgy, mint a törvényhatóságnál és a társadalom segítségének igénybevételével is, hogy Pécssett egy világi tanárok által vezetendő, fokozatosan fejlesztendő gymnasium creáltassék, avagy egy polgári fiu vagy ipariskola létesíttessék. Az elsőt elvi okok, a másikat, vagyis a polgári- vagy ipariskola felállítását gyakorlati fontosság ajánlják. Ha ez megtörténik, élesen documentálva lesz az is, hogy a mostani gymnasium alsó osztályainak tömötsége is csak szükségből ered.

Tegyünk meg! De e törekvéshez önálló és független gondolkodás kell, igazi méltatása a jogos igényeknek és valódi szeretete a városnak. Megvan-e ez, meglesz-e ez?

Sajátságos az, hogy az alsó osztályok elégtelenek, a fejső osztályok tanulószáma pedig egyre fogy. De ez ellentét csak első pillanatra meglepő: magyarázata abban áll, hogy az 5-ik osztálynál kezdődik a tanügyi kormány által is istápoltt elrettentési mód szer. A mi azonban itt történik, egyrészt több az elrettentésnél, az valóságos üldözési mánia, másrészt az igazi nevelési oktatás teljes hiányából beálló zavar következményének tekintjük azt a körülményt, hogy felnöttebb ifjaink nagyrészt kényszerítve van más gymnasiumokba menekülni.

Az a nagy hiba, mely más szerzetes gymnasiumoknál is panaszoltatik, nálunk nagy mértékben megvan, hogy fiaink az előirt anyag feldolgozására szorítottatnak tisztán, de nem nevel-

Ez a három év barátságunkat testvéries bensőséggé változtatta át. En kikéret tanácsait munkálataim iránt; ő beszélt nekem az Uj Lexiconról, melynek ő volt az igazgatója.

Egy reggel belép hozzám e szavakkal: „Szükségem van önre, mint munkatársra“.

— Reám?

— Önnek meg kell írnia az én Lexiconom számára a nőkről szóló fejezetet.

— Oh kedvesbarátom! — kiáltám — hova gondol? En szindarab- és versesínáló vagyok: a bölcsész mestersége nem enyém. En? belopodokdjam az Ön komoly encyclopédiájába? Megpróbálkozom e kornak legkényesebb és legnehezebb kérdésével, a nőkérdéssel?

Ön nem tudja, mit beszélt.

— De sőt oly jól tudom, hogy nem csupán a mi érdekünkben, de az Ön érdeke miatt is kérem e cikket. Barátaink gyakran jobban ismernek bennünket, mint minmagunk. En Önnel élek két év óta, mindennap látom Önt nevével, gyermekei-

vel; nos tehát! Ön, anélkül, hogy sejtene, éli ezt a könyvet, amióta házas. E könyv benne van Önben! Hogy azt megírja nem kell egyebet tennie, mint saját szívébe és házába tekintenie.

— De még egyszer mondom, én nem vagyok bölcsész.

— Hiszen épen, mert nem bölcsész, fog Ön egy kitünő bölcsészeti művet írni. Manapság, mindamaz egyhással ellentétbe ütközö szónoklatok közepette, melyeket e kérdés hullámzásba hoz, s mindamaz — a nők szabadsága mellett fölhozott örült és egészségtelen elmélet között, szükséges, hogy halljuk egy családapa szavát is, aki egyszersmind műértő. Epen ilyen ember Ön. — Ne feljen attól, hogy ez a tanulmány eltéríti szini- és költészeti műveitől! Sőt meg fogja azokban erősíteni. Mert ha a nő-kérdés a tárgyak legkomolyabbika is, de egyszersmind a legfenköltebb, legköltoőbb, legbajósabb is. Még egy utolsó, elhatározó szót: Ön ezzel a művel atyjának tartozik. Ez egy részét képezi az ő örökagyományának.

Ez utolsó érv győzött. Munkához fog-

tam s ez első szereplésem alkalmával egy feljegyzésre méltó s előre nem látott tény lepleződött le előttem.

Husz éves koromban jogot végeztem, s mi több, igen jó sikerrel, mindamelltt magamban dörmögven: mily képtelenség! Időt vesztegetni arra, hogy megtömjem az emlékezetemet a Pandectákkal, intézetekkel és a törvénykönyvvel, azt az időt, amelyek sokkal hasznosabban eltölthettem volna avval, hogy egy nyelvvvel többit tanulva, ekként egy új irodalomba hatolhasanak be? — Mire jó nekem ez a három évi jog az én írói mesterségemben?

És azután épen a jogász jött segítségére az írónak. Epen a törvénykönyv tanulmányozása adta meg könyvemnek a szilárd alapot. Epen ez mondta tollba — egy egyszerűen csak érdekes és kellemes mű helyett — a nők érdekében egy, az ő társadalmi bajai mély ismeretere alapított munkámat. S végre, ez nyujtott segédkezet arra, hogy megvédelmezem őket, ahelyett, hogy csak megénekelném.

(Befejező rész következik.)

tetnek és műveltetnek. A hajlamra, szivre, kedélyre, egyéni vagy családi állapotra vajmi kevés a gond, a tanulás eredménye többnyire a véletlenre, esélyre bízatik, a gyermek benső világával foglalkozni nincs idő és kevés a tapasztalat, szóval: nem nevelünk, hanem az időszerű kalkulásokhoz kötjük a tanulók jövőjét. Minden iskola sikerét az oktatási eredmény, a közönség hangulata és a tanuló vonzalma dicsérik és hirdetik. De midőn azt látjuk, hogy a felsőbb osztályok korlátolt tanuló-számánál mind nagyobb az elégtelen osztályzat és a titkos elküldés kényszere, midőn a közönség valódi aggodalommal viseltetik ez intézetbe küldés iránt — nem a szigor, hanem a gyakorolt felszedségek miatt; midőn a tanulóknál egyáltalán hiányzik az intézet iránti szeretetteljes ragaszkodás és nagyobb náluk az irítzat és félelem, mint a tisztelet és vonzalom — akkor be kell látnunk, hogy gymnasiumunk régi jó híre egyre hasonlóbbá válik a Rákos mezőjének legendájához.

Mik kellene nekünk e mindinkább szaporodó bajok orvoslásához? Kínél-kínél a hivatás hű teljesítése, a lemondás igazi ténye, értes intéző kéz, a tanári tekintély minden irányban illő alkalmazása, komoly élettapasztalás, folytonos tudományos munkásság és fenkölt lelki műveltség. A folytonos személy változás és egyre a fiatalabb, még ki nem forrott erők alkalmazása, kik aztán a tekintélyt más módon igyekeznek pótolni, csak szaporítják a panaszokat. Vonzani, igazgatni, istápolni kell a fejlődő és tétovázó tehetséget és nem megfélemlíteni, aggasztani és kétségbeesetté tenni, a mint ezt itt tapasztaljuk. Főgymnasiumunknak tehát a párhuzamos osztály hiányán kívül más bajai is vannak, melyek komolyan megzavartak, ha csak szádékosan a teljes hitelvesztésre nem törekszünk. Ne szépsítsük a kétségtelenül egészségtelen állapotot, az ügy komoly volta és meleg érdeklődésünk az iránt mentse ki bennünket, ha az igazság keresésében és kimondásában talán túl őszinték és így élesek is voltunk, bár sok egyéb bajt el is hallgattunk. A sebet vágni kell!

Ily tarthatatlan állapotok sürgősen megkövetelik, hogy az ellen a polgárság és az összes intelligens elemek reagáljanak; megkövetelik, hogy a főispán mint a kormány és a város közötti közvetítő, a polgármester mint a város feje, a tanfelügyelő, mint az átmenet ellenőrzésére hivatott közeg és fontos ügyben haladéktalanul megtegyék a szükséges lépéseket és intézkedéseket. Akár a renddel, akár — nélküle.

Az országgyűlés a nyári szünet után e hó 20-án megnyílik. Minden jel arra mutat, főleg a mostani szokatlan szélesedő azt gyaníttatja, hogy nagy és kemény harcokra van kilátás és ritkán volt a helyzet zavarosabb, mint lesz az országgyűlés ez őszi időszakában. Egyszerű erős

interpellációk várhatók a katonai nyelvkérdésben, a valuta-rendezés körül beállott zűrzavar iránt és a belpolitika számos kérdéseiben. Felszínre kerülnek az egyházi politikai kérdések is, melyek a pártokat annyira deprimalják, sőt nem egy közgazdasági kérdés körül is élénk felszólalások lesznek. A költségvetési vita előreláthatólag rendkívül hosszú lesz és így a közgazdasági reformok iránti törvényjavaslatok ismét csak késni fognak. A pártok kebelében is zavart a helyzet, főleg a függetlenségi pártban, hol nem egy személyes kérdés vár megoldásra és a melyben a személyi ellentétek majdnem kiegyenlíthetelenné mutakoznak. A kormánypárt is nem egy irányban elégedetlen, mert őszintén bevallva: a Wekerle kormány újabb intézkedései és magatartása nem voltak épen lelkesítők, vagy rokonszenvet keltők. Legtöbb harccikkével a nemzeti párt száll síkra, de ezeknél nagyobb a zaj, mint a valóság. Mindehhez a törvényhatóságok magatartása és a nemzeti véleltások is zavarólag hatnak. Bizony szomorú képet tárnak fel közállapotaink; hogyan hidaljuk át az összetört nyosult akadályokat, boldog Isten tudja!

Eredményes vizsgálat.

Benne vagyunk a kolerában s olyan közönyt mondjuk ezt, mint amily közöny fogja el a gazdát, mikor a jégeső már lepakolta a vetést. Nem lehet megakadályozni, hogy jégeső ne legyen és a világlázalommai állapotában nem lehet megakadályozni a kolera kitorését sem. De a továbbterjedését korlátozni és a bajt a szükséges óvintézkedésekkel kártani igen is lehet. Ebben fő ma-napság a feje Magyarországon a belügyminisztertől kezdve — ki dicséretes erélyvel végzi kötelességét — minden közgazdasági hivatalfőnöknek, kik ugyan-csak nem fukarkodnak sem a rendeletekkel, sem — s ez sokkal szükségesebb — a felülvizsgálattal. Ilyen felülvizsgálatra indult a napokban Si m o n t s i Béla, To'navármegye alispánja is Szegárdon, beható szemle alá véve a köztisztaságot és a közegészségügyi állapotokat. És talált oly botrányos állapotokat, oly megfélemlített piszkot és vetkes mulasztást és indolentiát a hatóságok és maganosok részéről, melynek mértékére következtetünk az alispán által fölvetett vizsgálati jegyzőkönyv soraiból:

„A községi bíró és előjáróság megfelelő rendelkezéseket nem tettek, a bíró pedig az ellenőrzést egyáltalán nem gyakorolta, s egészen nem bírnak tudatával sem azon elmaradt és közegészségügyi szempontból veszélyes helyzetnek, a köztisztaság azon mérvű elhanyagolásának, a mely a községben az ezen ellenőrzési vizsgálat által kiderített adatok szerint nagyban és egészben általánosnak nevezhető. — a községi előjárói hivatás erkölcsi erejének azon mértékével pedig, hogy az általuk is ismert és tapasztalt hiányok és mulasztások pótlásáról, azok köztörvényi megtorlásának fenntartása mellett az illető mulasztók költségére gondoskodtak volna, nem — rendelkeznek, — mit a községi bíronak azon kijelentése, hogy a községi lakosság intelligens részének egyes tagjaival szemben, a többszöri sikertelen figyelmeztetések után kénytelen az előjáróság a kellemetlenségek elkerülése céljából a különböző alkalmakkor nyert válaszokkal megelégedni, — fényesen igazol.

A községi jegyző és községi orvos, egyik, mint a község szellemi vezetője, a másik, mint az előjáróságnak közegészségügyi kérdésekben szakközve, egyaránt azon felfogás befolyása alatt látszanak a hivatalos kötelesség teljesítésének eleget tenni, a mely a papíron való adminis-

tráció ténykedésével megelégedve, a lelkiismeretes, valódi végrehajtást nem ismeri, az ellenőrzés kellemetlenségeit pedig még akkor sem hajlandó magára vállalni, ha az egy nagyfontosságú közérdek rovására történik.

Kiderült ezen vizsgálat nyomán, hogy a közegészségügy érdekében kiadott rendeletek végrehajtására suly nem helyeztetett s hogy azok nagy fontossága iránt az előjáróság összes tagjainál hiányzik a kellő érzék.

E szemléből kifolyólag az alispán fegyelmi vizsgálatot rendelt el a szegárdi bíró (Takler József), a jegyző (Hirling Ádám) és községi orvos (Komáromy Gyula) ellen és annak keresztülvitelével Rasovszky Julián szolgabíró bízta meg.

E tanulságos sorokat azzal végezzük: ideje, hogy a köztisztaság és közegészségügy érdekében végre csakugyan és általánosn tegyünk valamit. Vessünk véget a piszoknak! Pokolba a paraszt-wirtschaftalt, mely szerelmes az ősi rondaságba és irtózik a modern újításoktól. El a felületes jáhasággal és legyünk végre európaiak!

A difteritisz elfojtása kérdéséhez

„Sok hűhő semmiért” címen a „Pécsi Napló” szerkesztője hosszabb entrefiletben támad meg engemet, szememre lobbantva, hogy a rendőrfőkapitány egy bizalmas jellegű kóriratával nyilvánosság előtt, szerinte hosszú lére eresztett, semleges tartalmú és a vita tárgyától egészen eltérő cikkben foglalkoztam e lapok hátsólapján.

A főkapitány szóban forgó kórirata, mely nemcsak az orvosoknak megküldött, hanem minden egyes helyi lapban is közöltetett, csak nem mondható bizalmas jellegűnek? És épen ezért, nyilvános, sőt legfőbb mértékben közérdeklő levén az ügy, azt a nyilvánosság előtt tárgyaltam, hogy így a nagy közönség is fölismerve a difteritisz elfojtására vonatkozó óvintézkedések sürgős fontosságát, ne csak maga védekezhesék, hanem a hatóságot is működésében céltudatosan támogathassa, esetleg az a legszigorubb eljárásra sarkalja.

A cikkemben foglalt fejtegetéseket és a javasolt eljárást a „Pécsi Napló” szerkesztője úgy a főkapitány, mint a város közönségének köszönetére tartja méltónak, amit tudomásul veszek, nem mintha vágyakoznék a dicséretre, de leginkább azért, mert ez legfőbb bizonyítékom arra, hogy felszólalásom a „P. N.” szerkesztőségéről egész más megítélést érdemelt volna. A „P. N.” szerkesztője azonban teljesen félreismerte cikkem tartalmát, mit legjobban tanúsít azzal, hogy azt akarja rám fogni és a világgal elhitetni, hogy én a rendőrfőkapitány kötelesség-mulasztással vadoltam. Ez az insinuatío teljesen alaptalan; semmi sincs tölem távolabb, mint ily vád emelése és épen a főkapitány ellen, kinek ügybuzgóságát ismerem és azt cikkemben ki is emeltem. Annyi azonban bizonyos, hogy a teendőket kifejtve, azok teljesítését a rendőrfőkapitányságtól kertem és sürgettem és sürgetni is fogom mindannyiszor a jövőben is, ha azt a nagy közönség és a közegészségügy érdeke úgy kívánja.

Ami a „Pécsi Napló” azon vádját illeti, hogy én követtem el mulasztást, mert csak most állok elő javaslataimmal, ezt épen egy lap szerkesztőségétől nagyon különösnek tartom. Ne tessék elfelejteni, hogy már a difteritisz föllepése alkalmával általában minden lap sürgette a betegek szigorú elkülönítését és az tényleg városunkban foganatosított is, a kórkórházba szállítva a szegénysorsú difteritiszes betegeket Sajnos, hogy a nyolc év óta sürgetett járvány kórház hiányában, miután a kórkórház helyiségei elégteleneknek

bizonyultak, ezen helyes intézkedés később abba hagyott. A betegek tehát jelenleg városunkban rendszeresen nem különítettek el és az is szomorú tény, hogy a vidékről egyre-másra behozzák, sőt itt helyben is az orvosok lakására viszik a dithieritizis betegeket és épen tegnap történt, hogy egy kerületi orvosunk lakásán több óra hosszat várakozott egy ily beteg, a gyermekeiért aggódó orvosnak legnagyobb reméltére. Csak gondoljuk meg, hogy mily szörnyű következményei lehetnek a betegek ily szállításának (ami nem más, mint a ragálynak mintegy megengedett tova hurcolása) s akkor bizonyára a »P. N.« szerkesztősége is be fogja látni, hogy itt a legsürgősebben cselekedni kell és pedig épen a rendőrfőkapitánynak, akinek ismert erélyétől és ügybuzgóságától várjuk az orvoslást.

A »Pécsi Napló« szerkesztőségétől pedig azt várnám, hogy a közönség érdekében tett hírlapi föl szólalásokat ne iusnatioukialk akarja elűtni, hanem, ha épen jónak látja, foglalkozzék azokkal tárgyilagosan; a főkapitány védelmezéséről pedig tegyen le, először, mert az velünk szemben teljesen fölösleges, másodsor pedig, majd megvédi a főkapitány magamagát, buzgósgával és tevékenységével kielégítve a jogos kívánalmakat.

Egyébként a »P. N.« támadása nekem — a jó ügy tudatában — nem esik zokan. A fő: a kitűzött cél, a ragály elfojtásának elérése és a közönség megnyugtatása.

Dr. Y

Hírek.

— Hitközségek a király előtt

A községi király napok alatt a dunántul izr. hitközségek is testületileg mutatják be hódolatakut ő felsége előtt. A küldöttség szócnoka Bernstein Albert szombathelyi főrabbi lesz; részt vesz benne a dunántul hitközségek legnagyobb része; a pécsinek képviselőtében dr Perls Ármin főrabbi megy Szombathelyre.

— **A villamvilágításra** vonatkozó szerződés engedélyezéséről és a magyar villamos részvénytársaság részére telek átengedéséről szóló városi közgyűlési határozatot egyrészt Bolgar Kálmán biz. tag, másrészt Papp József biz. tag és társai megfellebbezték.

— **Szepessy püspök szobra.** A budapesti lapok sorra hozzák a hírt, hogy a Kiss György által mintázott Szepessy szobor e hó 20-án fog felállítani és október elsején ünnepélyesen felszenteltetni. Hogy felállítatik és felszenteltetik, az bizonyos, de hogy mikor és mikép, azt még mi pécsiek se tudjuk, sőt még a szoborbiztoság sem érkezett a dologban.

— **Angol tolmácsi állásra** hirdett a pécsi törvényszék pályázatot. Jelentkez csak egy akadt, Kengyel Mór ügyvéd, ki nem rég szerezte meg kitűnő eredménnyel a képesítést s ki legközelebb a francia nyelvből is képesítési vizsgát tesz, mire majd a francia nyelv tolmácsi állását is valószínűleg elnyerend.

— **A pécsi kerékpár egyesület,** melynek jövő hó 1-én megtartandó országos versenyének programját ma közöljük, a tervezett külön zászló felavatási ünnepélyt nem tartja meg és az csak a verseny alkalmával az egyleti tagok magán részvétele mellett fog felavatni. A zászló rendkívül szép lesz és a németországi sportegyletek zászlainak mintájára készül; színe a város színei szerint kék és sárga, egyik oldalán arany himnussal az egylet jelvényével, má sikone jelmonddal: »Edzett testben nemes szellem, ez legyen a jeiszavunk. A kerékpár gyorsasága hirdesse, hogy haladunk.« Ha e hó 10-én a budapesti corsóverseny megtartatik, úgy

az abban résztvevő pécsiek már használni fogják győzelmű zászlójukat.

— **Előjáték.** Ennek nevezhetjük a cs. és k. sz. Dunagőzhajózási társulat azon kérvényét, mely a legutóbbi városi iskolaszéki gyűlésben tárgyalatott. A társaság subvencióért esedezik az azon bányarészen való tanítatás után, melyet Koehltől vett át és kérelmét nemcsak a méltányosság elvével, hanem a város törvényeszerinti kötelezettségével okolta meg. Az iskolaszéki és törvényes szempont nem érintésével és az ideiglenesség hangoztatásával teljesíté a kérelmet, mely — biztosra vehetjük — előjátéka annak a törekvésnek, hogy ma-holnap az egész koloniali iskolai ügy — mint már többször sejtettük — a város nyakába szakadjon: az az annyira hangoztatott magyarosítás sem egyéb taktikánál, mely oda lyukad ki, hogy egy szép napra a társaság képtelennek mondja ki magát az iskola fenntartására, nekünk pedig a törvény alapján gondoskodni fog kelleni az egész iskolai ügy átvételéről. Bizony célszerű lett volna még az ideiglenes adományozástól is a jogi kérdések és szerződés-viszony, úgy az iskola alapítására vonatkozó engedélyezés körülményeinek tisztázásáig. **T a r t ó z k o d n i,** mit egyébként a városi közgyűlés bizonyára meg is teend.

— **Fegyelmi tárgyalás** lesz holnap törvényesünk fegyelmi bírósága előtt. A vadlott Präger István járásbíróági írnok — természetesen a mo h a c s i járásbíróagtól, mely a fegyelmi ügyek legnagyobb contingensét nyújtja.

— **Hymen.** Steiner Béni eljegyezte Goldschein Ilona k. a-t Pécsen.

— **Iskolaszéki ülés.** Sokan néztek nagy várakozással, szép reményekkel a községi iskolaszéki szabályi ülése elé. Két segédintéző állásra pályázatok tizenegyen; egyik a tanítás körül szerzett érdemeiben bízott, a másik kitűnő bizonyítványában, a harmadik befolyásos pártfogóban; mindegyikben megvolt a remény, mindegyiknek volt oka bizalomra. Az iskolaszéki sok halogatás után szept. 2-án végre megtartotta ülését, s szavazás útján szótöbbséggel É h n Emiliát és N e h r e b e c k y Ilonát választotta meg segédintézőknek. Részünkről magában a választás tényében megnyugszunk és nagyon természetes, hogy a megválasztottakat semmiféle kifogás, vagy gáncs nem illetheti. Azt azonban nem hallgathatjuk el, hogy e választás eredménye meglep bennünket s úgy találjuk, hogy a városi iskolaszéki t ö b b s é g e sem eléggé elfogulatlan, sem eléggé független, sem eléggé méltányos, sem eléggé igazelmű, sem eléggé humanus, sem eléggé következetes nem volt. E g y e n k é n t persze mindegyik iskolaszéki tag kifogástalanul derék, elfogulatlan, független, méltányos, igazelmű, humanus, és következetes, de — ki tehet a többségről. A többségnek nincs neve!

— **Az ifjúság kérelme.** Igazán figyelemre és pártolásra méltó felhívást kaptunk a budapesti egyetemek ifjúságától. Feltárják azt a nyomozható helyzetet, melyben az egyetemi hallgatók legnagyobb része tengődik, s a mely arra kényszeríti, hogy tanulmányait elhanyagolva lélekölő másolással, farszto praecceptorokdással keresse kenyerét. Az ifjúsági egyesületek minden tőlük telhető megtesznek a nyomor enyhítésére; de alaptökéje mindegyiknek oly kevés, hogy nemes feladatának meg nem felelhet. A magyar társadalomhoz fordul tehát kérelmével az egyetemi ifjúság, ahhoz a magyar társadalomhoz, mely eddig meglehetősen közönynyel nézte az ifjúság törekvéseit, pedig kötelessége volna a nemzet virágát segíteni küzdelmeiben. Két elsőrendű szükségét akarná az egyetem ifjúság kielégíteni: **d i á k o t t h o n t** létesíteni, és

m e n s a a c a d e m i c á t alapítani; közsős, olező étközé helyeket a szegényebb sorsu fiatalok részére. Ezért hívja fel adakozásra az ifjúság a magyar társadalmat; hiszszük, hogy méltányos kérelme illő visszhangra talál. Szíves adományokat mi is elfogadunk, s rendeltetésök helyére juttatunk.

— **Névmagyarosítás.** B a n i a k Mihály chelebneci illetőségű pécsi lakos nevével Bányai-ra változtatva.

A „Pécsi Kerékpár-Egyesület”

1893. évi szeptember hó 24-én Pécsen, egyesületi zászlójának felavatásával összekapcsolva nagy kerékpár versenyt rendez, melynek sorrendje a következő: szombaton, szeptember hó 23-án esti 8 órákor ismerkedési estély a Sillay-féle vendéglő helyiségeiben. Vasárnap, szeptember hó 24-én reggel 8 órákor reggeli a Bedő-kávéházban, délelőtt 3/4 órákor kivonulás a síklósi vámbhoz a nagy versenyre. Indulás 9 órákor. Délután 2 órákor összejövetel a Bedő-kávéházban és 2 órákor kivonulás a budai vámbhoz. A délutáni versenyek kezdete 1/2 órákor. Délután 3—5 órákor a délelőtt indultak érkezése. Este 8 órákor a zászló ünnepélyes felavatása és közös vacsora étlap szerint valamint díjkiosztás a „Vadember” szálloda helyiségeiben. Verseny sorrend: 1893. évi szeptember hó 24-én. I. Nagy táv-verseny. (Nyílt verseny.) Pécs—Siklósi—Villány—Lipovica—Főherceglak, Mohácsot át vissza Pécsre. Távolság 121 Klm. Csak magyarországi kerékpárosok részére (magyarországi lakosok) bármilyen egyesülés gépen. Elsőnek egy ezüst érem és Pécs város hölgyeinek díja; másodiknak ezüst érem és elnöki tiszteletdíj; harmadiknak kis ezüst érem; negyediknek bronz érem; ötödiknek kis bronz érem. Tét 3 ft, a „P. K. E.” tagjainak 2 ft. Indítás szeptember hó 24-én d. e. 9 órákor a síklósi vámbhoz, érkezés a budai vámbhoz. Mindazoknak, kik 7 és 1/2 órában érkezőnek, idő-érem. II. Baranyai verseny. (Nyílt verseny.) Táv. 30 Klm. Pécs—Pécsvárad és vissza. Csak azon magyarországi kerékpárosok részére, kik meg első díjat nem nyertek. Elsőnek ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem, negyediknek kis bronz érem. Tét 2 ft, a „P. K. E.” tagjainak 1 ft. Indítás szeptember hó 24-én d. u. 1/2 órákor. III. Kezdők verseny. (Nyílt verseny.) Táv. 10 klm. a máfai országúton az 5-ös klm. kölg és vissza. Csak azon magyarországi kerékpárosok részére, ktk meg versenyen díjat nem nyertek. Elsőnek ezüst, másodiknak nagy bronz, harmadiknak bronz, negyediknek kis bronz érem. Tét 2 ft, a „P. K. E.” tagjainak 1 ft. Indítás szeptember hó 24-én d. u. 3 órákor. Nevezési zárap 1893. szeptember hó 20-án esti 8 óra. A verseny rossz idő esetén is megtartatik. A nevezések a „P. K. E.” versenytitkárhoz Piacsek Viktor urhoz (Pécs, Pécsi kölcsonös segélyző egylet) küldendő, pósta útján ajánlott levélben, a borítékon e szó „nevezés” feltüntetésével.

— **Helytelen szokás.** A budai városi gyermek-temetésnél még mindig szokásos, hogy a kis halottat fehérbe öltöztetett leány viszi és a kocsiat könnyen öltözött virágos leányok kísérik. Vasárnap is láttunk egy ily temetést, melynél zárt kocsiában öben vitte egy fejlődő leány a kis koporsót. Ideje lenne, hogy ez avult, helytelen szokás végleg eltűnassék, mert ha nem is ragályos betegség pusztítá el a kicsikét, a halottvívőnek egészségére bizonyára nem szolgál e funkeio, mely különben egy fiatal leány lelkületére is nagy befolyással lehet; de a kiseretnél is felesleges a gyermekes paradé, elvezethetik azt bőven temetkezési egyleteink.

— **Furcsa bűneset.** Schwengner György n.-nyárádi lakos közokirat hamisítás büntette miatt vad alá helyezteték

azért, mert panaszkodván a miatt, hogy tőle 3 frral több utadót szedtek be, felmutatót adókönyvében 3 frr befizetése van bevezetve s mint hogy a jegyző és bíró tagadják a bevezetést, az a gyanu, hogy Schveninger maga hamisította meg könyvét. Az adókönyv tulajdonképen a belizetőknek szolgálván nyugtával, melynek ellenében azonban hitelesnek a lajstrom és főkönyv tekintetvén — nagy kérdés magában véve is a hamisítás ténye, de furcsa is akkor, ha az egész bizonyíték csak a tőve bevezetésből áll, melyről azt igazolni, hogy vádolt tette, épen nem lehet, sőt hogy nem egy helytelen bevezetés szakott megcsinálni — köztudomású dolog.

— **Állami amerikai szállótelepet** állít fel a kormány Tapolcán, a telep 50 hold területű lesz s már a jövő tavasszal 400 ezer vesszőt ültetnek el. A vinceller-iskolát 25 növendék részére kibővíti s államosítja. A szállótelep berendezésével s felügyeletével Tuss Antal igazgató van megbízva.

— **A dunagőzhajózási társaság** közli, hogy a nyersbőr, csontok, kórmok, belek, rongyok és hasonlónemű gyorsan rothadó küldemények tekintetében engedélyezett díjzabaszerről ótnapi fekérményességet a koleravészely következtében s tekintet nélkül arra, hogy ezen cikkekre nézve egyes felek külön fekérményesment elveznek, ezennel két napra szállítja le.

— **A Pécsi Kerékpár Egyesület** sept. hó 10-én azaz vasárnap két kirándulást rendez és pedig reggel 1/26-kor Batterszreke távolság oda s vissza 132 Km. Delután 1/22-kor Szederkényre táv. oda s vissza 44 Km. Indulás a Bedő kávéházból.

— **Újítás az érettségi vizsgálatoknál.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet hozott ki, a mely a gyonge tanulóknak kedvez. E szerint azok a középiskolai tanulók, kik osztályvizsgálatot tettek, de az érettségi vizsgálatról önkényesen visszaléptek, megismételhetik a VIII. osztályt a nélkül, hogy ez évben osztályzatot nyernének, mert az előző évi osztálybizonyítvány marad rájuk nézve irányadó. Ezt a rendeletet azért hozta a miniszter, mert többször megtörtént, hogy az osztály másodszori ismétlésénél a tanulók elbuktak s azután nem tehettek érettségi vizsgálatot.

— **Augusztus 25-én** minden évben ünnepet ül magyar ember. Ünnepi nevenapját a szabadság hősné, mártírjának, a külföldön élő, de szívében lakó Kossuth Lajosnak. Eszterházy Géza gróf, ki Kossuthnak tavalyi nevenapján egy saját gyarából való finom cognacot tartalmazó lakikát küldött, atengedte nagy hazánkfa köszönő levelet a lapoknak közlés végett. A levél, mely meglehetősen kellemes sorokból áll, következőképen hangzik:

Méltóságos Gróf Esterházy Géza urnak Budapestben.

Tisztelt Gróf ur!
Becsés küldeménye megjött, gyártmányát különön jónak talalom s nem lehetne eléggé buzdítanom Önt, hogy folytassa kitartóan haladni a Cognac-ipar meghonosítása terén.

Iparszérelgel feldolgozni a föld terméket, oly feladat, mely felé minden polgárosodott társadalom törekszik; ezen törekvés azonban kétszerez érdem olyanoknál, kik, mint Ön, tisztelt Gróf ur, a társadalom magas köreiben születve legyőzik azon előítéleteket, melyek mindenütt, de kiváltképpen nálunk gátat emelnek a születés és az ipar igényei közt; — midőn tehát egy magyar főnemes ipart alapít, szolgálatot tesz honának és példával jár elől, melyet nem lehetne eléggé nagyra becsülni.

Nálam, e nagyrabecülést fokozza elismerésem azon gyengéd gondolata iránt, hogy nekem a legelső töltésű palackot megküldé, — a legelső töltésű palackból az első poharat az Ön gazdaságára írtam, azon óhajjal, hogy a hazafias magyar Gróf angyalföldi cognacgyára gyarapodjon és szolgáljon példaul annak, hogy a hasznos tevékenység a társadalom minden fokozatát díszíti.

Fogadja Gróf ur szinté nagyrabecülésem kifejezését.

Kossuth Lajos m. p. — **Lelekészválasztás.** Kaposmérő-Ujlak ev. ref. társ egyházak választói múlt hó 28-án Mátócsy Gyula s lelkész Mátócsy Sándor ügyvéd fivérét — közfelkiáltással rendes lelkészüké választották.

— **A járvány terjed.** A mitől előre tartottuk, a catastropha bekövetkezett; a járvány felütötte fejét már megyénkben is. Nem csoda: a szomszéd területek régen fertőzve voltak már, mi pedig az óvóintézkedéseket elmulasztottuk. A járványt első kézből kaptuk, a legnagyobb mértékben inficiált Tolnavarmegyéből. Kiváncsiak vagyunk, hogy viselkednek hatóságaink ezen járvánnyal szemben, adnak-e alkalmas hiányos intézkedéseikkel arra, hogy tovább terjedjen a ragály, tovább szaporodjanak a — h a m i s b a n k o k. Mert az enek a bankóhamisításról szól, a mi Tolnában jó talajra talalva, úgy látszik körura indult. Megyénkbe már megérkezett. Schwarzar mohácsi vendéglősnél egy utazó lakmározott a múlt napokban; távozásakor becsületesen meg is fizetett a vendéglőstérért egy ropogós ötvenessel. Mikor a vendéglős fel akarja váltani az ötvenest a postánál, észreveszik, hogy a nagy bankó bizony csak hamisítvány. A vendéglőst kihallgatták, s ennek alapján megindították a nyomozást az utazó ellen, a ki Pécs felé vette útját. Kivánatos volna, hogy elcsipjék és veszteljen alá vessek, mert kár volna ha e járvány Baranyát is ellepne.

— **Főreáliskolánk** tanulóinak száma az 1893—94-iki iskolai évre 438, vagyis 18-cal több mint az előző évben.

— **A tanulók száma** a pécsi főgymnasiumban az idei beiratások alkalmából emelkedést mutat. Beiratkozott összesen 402 tanuló, vagyis 17-tel több, mint a múlt évben.

— **Eljegyzés.** Hoch József izr. népiskolai tanító eljegyezte Fuchs Jozefin kisasszonyt. Fuchs Samuel bérlő leányát Imbriovecről.

— **A tullicitást házigazda.** X. kalocsai nagypópst és címz. püspök egykor néhány vendéget hivatott meg asztalához, köztük egy jó humoraról és nagy mondásairól ismeretes pécsmezei kápiánt is. A pecsenyeborra kerülvén a sor, a nagypópst bizonyos ünnepélyességgel mondja: »Tudják e az urak, hogy milyen bor ez? Ez baranyamegyei kémmédi.« Meltóságos uram — felel a jókedvű baranyai pap — hiszen otthon mi ezt piltizsán iszunk!.

— **A szegárdi vásár elhalasztása.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Szegárdon folyó hó 11. és 12-re eső vásár szeptember hó 18. és 19. napjain tartassék meg, miután 11. és 12-én az izraelitáknak nagy ünnepük lesz.

— **A köztisztaság és közegészség érdekében** föl kell szólnunk a Putarluk-utcai vadvizárok ügyében. Ezt az árkot időről-időre tisztogatják ugyan, de mit ér az ily tisztogatás épen ezen vadvizárok mérhetetlen rondaságához képest. A környék lakossága körében mozgalom indult meg e vadvizárok beboltozása céljából, ami valóban óhajtott is, annál is inkább, mert e dögletes piszokkal telt árkok kiapadhatatlan forrása és terjesztője

a miasmáknak. — Ugyancsak e tájon van a most már víztelené vált malomgát, mely a város tulajdonát képezvén, tisztításáról senki sem gondoskodik. Ezen malomgáton a régi időben számos pöcegőrd dísztelenkedett, sőt dísztelenkedik ma is, medre telve van rothadó szervesanyagokkal és ha egy kis eső fölzatatja talaját, könnyen elképzelni azt a tulvilági illatot, mely onnan előárad. Sürzős szükségét látjuk annak, hogy ez elhagyott malomgát betömésék, hogy így ismét eggyel kevesebb legyen városunkban a bacillus-fészkek száma, melyek irtásában különben rendőrségünk dícséretes tevékenységet fejt ki. Egy ily elsőrangú bacillus-fészkek még a hal-kányi tó is, melynek miként leendő rendezése most képezi tanácskozási tárgyat. Reméljük, hogy e kérdés már legközelebb megoldást nyer, legcélszerűbben a tó feltöltése és a benne levő források szabályozása által, mely után az uzoda is sokat nyerhetne vízbőségben.

— **Cs. kir. szab. Osztrák-Phönix biztosító társaság Bécsben.** A f. évi június hó 28-án tartott közgyűlésben számolt az 1892-iki évről. A jelentés konstatálja a lefolyt üzletv. eredményének kedvező voltát, és kiemeli, hogy különösen a tűzbiztosítási ágazatban igen örvedetesen megnövekedett. A díjbevetélek kitétek az életbiztosítási ágazatban 7,776,965.49 frrt, a jégbiztosításnál 705 ezer 780.94 frrt, a szállítási osztálynál 735,612.16 frrt. Az összes felesleg, a tartalékok hozzászámításával 886,167.65 frrt tett ki. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 5%-nyi osztalékat fizet.

— **Elevenen eltemetettek sirja?** A bácsmezei Priglevecsa-Szent-Iván község határában érdekes ásatásokat végzett a napokban Borovszky Samu dr., a m. tud. akademia irattárnoka. Az említett község az ugynevezett római sáncok mellett fekszik, melyek itt, különösen a kinestári erdő területén, némely helyütt még házmagasságuk. A falu határában tömördek régiség került napfényre; maga a római sánc is tele van ókori sírokkal, régi pénzékek és urnákkal. A községtől mintegy negyedóránnyira a Mosztonga patak mellett nemrégiben a szantóvetők különös formájú régi edényeket szantottak fel, amilyenek eddig még sehol Magyarország területén nem fordultak elő. Ez edények nagyobbára korsók, csakhogy szájukra kalapformában rá van a tető is égetve, úgy, hogy rendeltetésükre nevez kétségben marad a régiségtudomány. Minthogy sem a római, sem a népvándorlási germán korból hasonló edények nem ismeretesek, a szentiváni telep hihetőleg a hun vagy avar korból származik. A közhit e teleppel szemközt fekvő egyik magas dombot, melyen szeremségi vörös teglak és természetű töredékei vannak elszórva, Attila sirjának véli. Borovszky e dombon is ásatásokat tetetett s kitűnt, hogy az tényleg sirhalom. A nagy domb teljes átkutatása sok költséggel járna; a lejtőin esz-közölt ásatások néhány jól konzervált esontvázat hoztak felszínre, melyeknek koponyáin a szájüregék nyitva s földdel betömve voltak láthatók. E körülmény arra mutat, hogy e sirba elevenen temettek el embereket. Hogy kik ezek és mikor kerültek ide? E kérdésre csak a szélesebb körű kutatás adhatja meg a feleletet, s ez az esetben igazolva volna, ha egyszerűen semmi másról, mint hun telepről volna szó. Borovszky e helyen az ásatásokat, ha erre megbízást kap, folytatni szándékozik. Az eddig talált nagyerdekű koponyákat és leleteket felküldötték Török Aurél intézetébe, az anthropológiai muzeumba.

Gabona-árak

hivatalosan feljegyezettek Pécs szab. kir. város 1893. évi szeptember hó 2. napján tartott hetivásárán.

	évesi	—frt—kr.		—frt—kr.	
		(tavaszi)	(nyári)	(tavaszi)	(nyári)
Buza	6	60	6	40	
Kétszeres	ó	5	80	5	60
	uj	5	50	5	30
Rozs	ó	5	80	5	70
	uj	5	50	5	30
Árpa	ó	5	80	5	70
	uj	5	50	5	30
Zab	ó	6	80	5	80
	uj	6	50	5	80
Bükköny	mm.	5	50	5	40
Repce	mm.	3	2	60	
Kukorica	mm.	1	50		
Széna					
Szalma					

Kínálat: erős.

Mintegy 260 gabona kocsi volt a piacon.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nycm. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen

Nyilt tér. *)

Dr. SEH KÁROLY

köz- és váltó-ügyvéd

ügyvédi irodáját

Pécsett, Sörház-utca 2-ik sz. házban

megnyitotta.

11259. sz. tk. 1893.

4528.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hahn Jakab végrehajtónak

Lippert János

végrehajtást szenvedő elleni 100 frt — kr. tőke követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbírósg területén levő Ófalu község határában fekvő, az ófalui 29. sz. tkvben 35. hsz. 50. sz. ház 1500 frt, a 199. hsz. fekvőségre 26 frt, a 201. hsz. fekvőségre 40 frt, a 336. hsz. fekvőségre 380 frt, a 449. hsz. fekvőségre 110 frt, a 458. hsz. fekvőségre 16 frt, a 703. számú fekvőségre 22 frt, ugy 155 sz. tkvbe felvett 454. sz. fekvőségre 20 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi szeptember hó 22. napján** d. e. 10 órákor Ófaluban a községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingat. becserának 10°/₁₀₀-át vagyis 150 frt, 2 frt 60 krt, 4 frtot, 38 frtot, 11 frtot, 1 frt 60 krt, 2frt 20krt 2frtot készpénzben v. az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333.

*) Ezen rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvnyi hatóság 1893. évi június hó 11. napján.

Lukrits István kir. tszki bírő.

13514. sz./tjk. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mamel József végrehajtónak

Purschl Anna Mária

végrehajtást szenvedő elleni 60 frt — kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében Mamel József késedelmes vevő költségére és veszélyére a hidori 29. sz. tkvben felvett 47 hsz. 28. sorsz. házra és belsőre a vizárverés 437 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1893. évi szeptember hó 21. napján** d. e. 10 órákor Hidor község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserának 10 százalékát, vagyis 43 frt 70 krt készpénzben, v. az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1893. évi július hó 21. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszéki bírő.

9884. sz. tkv. 1893

4524

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék mint tkvnyi hatóság közhírré teszi, hogy Czirják Ferenc végrehajtónak

özv. Kruthy Agostonné

végrehajtást szenvedő elleni — frt — kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsvaradi kir. bíróság területén levő Bozsok község határában fekvő, a bozsoki 120. sz. betétben felvett 1. 93. 94. 95. 96. hsz. szőlő, gazdasági épület, közös udvarterre, 97. hsz. 90b. sz. házra, közös konyhára és 1264 73. hsz. részletre mint szellérbirtokra 309 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi **szeptember hó 14. napján** d. e. 10 órákor Bozsok község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserának 10 százalékát, vagyis 30 forint 90 krajczárt készpénzben, — vagy az 1881. évi 60. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság 1893. évi május hó 24. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszéki bírő

Eladó!

Rácvárosban, a Pompár-féle vendéglő átellenében egy udvarban **két lakóház, egy présház, két pajta, konyha kerttel**, fél hold még jó karban levő **szőlő**, fél hold **répaföld és fenyeres**, mind egy tagban; továbbá a pécsi határban, a vasut alatt **8 hold szántóföld**, a szigeti külvárosi határban szintén **3 hold rét** egy tagban. 4516

Bővebb értesítést ad tulajdonos: **Német-Ürögh 5. szám alatt.**

SIEMENS és HALSKE

villamos világítási és erőátviteli gépek **Budapest VIII. Kerepesi ut 9/a sz.**

Elvállalják *villamvilágítási és erő átviteli, telefonok, vasuti biztonsági és tűzjelző állomások berendezését*

Szállítanak: *vizmérőket, vízállagmérő készülékeket, mérő eszközöket, mint galvanométereket stb. hűzőlámpákat, szénpálcákat stb.*

Csillárok stb. villamos világításhoz. Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos cikkekből dúsz választékú mintaraktart tartunk.

Figyelemre méltók a

szab. Hellesen-féle száraz elem ek

melyek 6 nagyságban elkészítettek és hivatalva vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszorítani.

Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

11140. sz. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr Krausz Jenő ügyvéd végrehajtónak

Popovits Máthó

végrehajtást szenvedő elleni 154 frt — kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbírósg területén levő Olasz község határában fekvő, az olaszi 111. sz. tkvben felvett 450. hsz. egész fekvőség 16 frt, az olaszi 293. sz. tkvben felvett 972. hsz. egész fekvőség 108 frt, az olaszi 390. sz. tkvben felvett 616a. hsz. fekvőségre egészben 96 frt, az olaszi 390. sz. tkvben felvett 606a. hsz. fekvőségre egészben 13 frt, az olaszi 320. sz. tkvben felvett 128 hsz. 50. sz. házból alperest illetett részére 126 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1893. évi **szeptember hó 28. napján** d. e. 10 órákor Olasz községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserának 10 százalékát, vagyis 1 forint 60 krajczárt, 10 frt 80 krt, 9 frt 60 krt, 1 frt 30 krt, 12 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvnyi hatóság 1893. évi június hó 9. napján.

Lukrits István kir. tszéki bírő.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

CSELEKJÉVŐ

Mérleg-számla 1892. évről.

SZENVEDŐ

		frt		kr.		frt		kr.	
1.	Penzári átlomány Bécsben és a főköknél			139.290	50				
2.	Követelések a cs. kir. postafőnökök-penzáráknál			19.755	90				
3.	A társaság ingatlanai			4.112.215	24				
4.	Értékpapírok 1892. decz. 31-iki állomány szerint	2.467.703	65						
	Ezeket terhelő folyó kamatok	32.258	35			2.499.962			
5.	Hátraleköt követelés az „Azienda Assicuratrice” részvénytársaságnál			518.612	26				
	Részletfizetésekkel kiegyeztetett künlevélségek ugyanezeknél			124.863	54				
6.	Váltak a társaságban			673.475	80				
7.	Követelések jelzálogkövetelésektől			19.728	93				
8.	„Külföldi” autósoknál			516.863	08				
9.	Külföldi autósoknál			214.982	09				
10.	Külföldi autósoknál			1.222.996	58				
11.	Szerzett előjárások és megvett tőkék időszerű értéke			115.755	97				
12.	Értékek			27.044	23				
13.	Állózat, pénzszekrények, táblák és ingatlanok birtoka			23.188	76				
14.	Értékek			40.117	97				
15.	Értékek			636.354	17				
16.	Értékek és ügykezelések számlái és készpénz			602.415	12				
				10.857.734	00				
								10.857.834	70

Megvizsgáltatva és a könyvekkel egybenhangzóan találtatott:

BÉCS, 1893. június 15-én.
Boisson E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Durst s. k.

Lampelmeyer C. s. k.
könyvelő.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

VAGYON

Mérleg-számla 1892. évről.

TEHET

		frt		kr.		frt		kr.	
1.	Készpénz a kasszában			221.333	34				
2.	R. díjazásunkra álló követelések a társaság bankjainál és postafőnökök-penzáráknál			89.623	36			2.400.000	—
3.	Értékek, mint jelzálogkövetelések és készpénz			329.478	29			25.000	—
4.	Váltak a társaságban			373.453	53			1.336.883	78
5.	A társaság ingatlanai			201.145	—			448.409	03
6.	Állományi készpénz 1892. decz. 31-iki állomány szerint			1.370.843	28			9.349	18
7.	Követelések jelzálogkövetelésektől és más autósoknál			1.168.274	26			483.174	81
8.	Értékek			905.248	08			4.000	—
9.	Értékek és ügykezelések számlái és készpénz			40.200	7			71.586	74
				4.189.548	50			108.114	02
								4.189.548	50

Megjegyzés: A következő években esedékes díjváltók állománya . . . 9.378.395,31 frtra rög.

BÉCS, 1892. december 31-én.

Megvizsgálva és a könyvekkel egybenhangzóan találva:

BÉCS, 1893. júni 17-én.

Boisson E. s. k.

Durst E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Gonzalez C. s. k.

Hartwig Ferdinand s. k.
könyvelő.

Biztosítási ajánlatok a tűz, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és a legolcsóbb díjak mellett eszközöltnek.

Pécsi főügynök: KEPES KÁLMÁN.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy gyáramban különféle gyártmányu

kerékpár-raktárt

létesítettem, a mely tisztelt vevőim által bármikor megtekinthető.

Valamint minden e szakmába vágó javításokat gyorsan, pontosan s legutányosabb áron eszközölk.

A t. c. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KEPES KÁLMÁN

Nepomuk-utca 33.

4522

Uj könyv- és papirkereskedés!

Felhivom a t. közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy **PÉCSETT, Király-utca, Hattyu-épületben (Schönwald Imre ékszer-üzlete mellett) egy jól berendezett**

könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Jól felszerelt raktár, jó minőségű áruk, mérsékelt árak, gyors, pontos és előzékeny kiszolgálás által t. vevőim megelégedését reményilem kiérdemelni.

Könyv- és könyomdai munkák felvétele a legjutányosabb árak mellett.

Mindennemü tankönyveket
és tanszereket

 a legjobban és legolcsóbban lehet beszerezni.

Régi tankönyvek vétele és eladása.

Magamat a t. vásárló közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok teljes tisztelettel

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedő.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.